

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspediciji, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 226.

V Ljubljani, v sredo 2. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Vabilo na naročbo.

Zadnje četrletje je prišlo: najuljudnejše torej prosimo p. n. naročnike, da brzo ponoviti blagovolje svojo naročnino; one, ki so še na dolgu s svojo naročnino, opomnimo, da se podvzajo zaostalo poravnati; vse pa, ki še niso naši naročniki, iskreno vabimo, da nas podpirati izvolijo v našem toli požrtvovalnem podjetji s svojo naročnino prav v obilni meri. **Stvar, za kojo se borimo, je vredna žrtve vsakega slovenskega rodoljuba,** da nas podpira gmotno in duševno z naročevanjem, kakor točnim in zanesljivim dopisovanjem. Hkrati usojamo si tudi opozarjati p. n. občinstvo, da nas počasti z raznoterimi naznanili (inserati), katere jamčimo prijavljati točno in kolikor možno po nizki ceni.

Naročnina na „SLOVENCA“ in cena naznanilom označeni sta na glavi lista.

Vredništvo in opravištvu.

Liechtenstein in verska šola.

Liberalci so našli že celo vrsto vzrokov, iz katerih je bajt odstopil knez Liechtenstein od vodstva svojega kluba. Nam pa se zdi stvar jako naravna brez vsake romantike. Kakor smo že poudarjali, knez je spoznal, da vlada overa in odlaga šolsko reformo, ter je z odstopom vladi hotel pokazati svojo nevoljo. Iz tega pa mnogi sklepajo, da je sedaj šolski predlog na veke pokopan, vladni krogi se celo tolažijo, da je desnica državnega zbora zopet jedina in močna, ker je odletel „kamen izpodtike“. Kakor pa čitamo v glasilih nemško-konservativnih poslancev, izjavili so se odlični člani,

da s šolskim predlogom stojé ali padejo. Torej so zastavili svojo čast, da v tej ali drugi obliki zopet spravijo na dnevni red šolsko vprašanje.

In zakaj? Ker to zahteva blagor prebivalstva. Temu se upirajo le taki možje, ki so odločni nasprotniki krščanskemu življenju, ki bi radi popolnoma odtujili narod cerkvi, ki upijejo o nazadnjaštvu, pa nimajo dokazov za to, sploh ljudje, katerim je prepričanje domači hiši nekaj „sport“. Vse le smešne fraze. Frazeologija — ta je nasprotnik! In kako dosledno ponavljajo ti ljudje svoje „kalauer-je“, da katoliška stranka hoče „na vsak način potrapiti ljudstvo, da bode lažje gospodovala“; to gorostasno bedarijo ponavljajo vrabci po vseh strehah.

Vprašajte abiturijenta ali pa učiteljsko kandidatino iz zgodovine, in odgovarjal vam bode z enakimi pravljicami, katerih sta se naučila, kakor poštevanko na pamet. N. pr.: Luter je oprostil nemški narod duševnega jarma; protestantizem je prinesel prostost vesti, prosto vedo in še veliko dobrega, sploh vse dobro novega veka; francoska revolucija je svet osrečila z blagoslovom; cerkev in jezuitje odperajo vire nesreče in oznanjujejo kraljestvo temé in zabitosti; Avstrija je na svojo škodo ostala katoliška, zato pa je tudi zaostala. Taki nesmisli so oni „šlagerji“, s katerimi trapijo mladino ter jih mečejo v lice onim, ki so drugih misli.

Znani nemški liberalec in žid profesor Suess je sam nedavno trdil, da je sedanja šola med krščanstvom in ateizmom; in vendar glave polne naučenih fraz trdijo, da je sedanja šola najboljša in brez vseh napak. Ko bi torej narode zadela nesreča verske šole, ves blagoslov zgine, napredek usahne, življenje zastane! Kdor ne more prenašati zakonskega jarma, kogar neprestano bode v oči tuje imenje, kdor hoče razjasniti strast „zrelejši“ mladini, sploh kdor hoče v javnem življenju biti popolnoma neodvisen od krščanskega duha, temu je

vsak duhovnik v ljudski ali višji šoli rabelj z vrvice v roki.

Nevera si je siloma priborila nekako pravico svojega obstanka, ljulika je vzrasla; neverska stranka si sedaj vreja javno in družbinsko življenje, zida svoje šole, svoje borze itd. Dobro, s svojim denarjem stavi naj si gradove. Ali pa more kdo na Slovenskem ali kje drugje dokazati, da narod v masi ne želi verske šole, to je, šole, v kateri se otroci naučé potrebnih vednosti in dobé trdno podlago krščanskemu življenju? To je, naravnost rečeno, laž, da češki narod v večini ne želi verske šole, ker so ravno Mladočehi v kmečkih občinah dobili večino. Mi prvič ne mečemo v verskem oziru vseh Mladočehov v eno vrečo z dr. Gregrom in dr. Heroldom, dalje dobro vémo, da so nekateri radikalni ali takozvani „mladi“ Čehi v verskih stvareh boljši od nekaterih „starih“; in tretjič vprašamo, so li vsake volitve izraz istinite narodne želje in potrebe? Ali ne zlezejo na konja mnogi kričači, na katere se narod sicer malo zanaša ali jih celo prezira, z brezozirno in vstrajno agitacijo? In take volitve naj bi izražale narodovo voljo? Zmaga Mladočehov ima druge globočje vire.

Dokler pa se bode pretakalo še kaj krščanske krvi po žilah prebivalstva in dokler bode živela le še iskrica krščanskega čustva, ustavljali se bodemo tem židovskim načelom, ki so zašla v meso in kri tudi onim, ki sicer pišejo in govoré proti židom. Ljudstvo plačuje primeroma največ davkov in to torej more zahtevati od države obrambo svojega prepričanja, a ne edino le oni, ki živé ob kmetskih žuljih.

Gospodje, mi dobro vémo, da ima naša ljudska šola še krščanske spomine, da nekatere ali mnoge ljudske šole na Slovenskem v verskem oziru morda niso slabše od prejšnjih — za kar pa gré hvala le

LISTEK.

Pisma iz Italije.

VII.

V zadnjem pismu sem pozabil omeniti, da se v Pizi v stolni cerkvi nahaja neki lestvenec, ki se je nekoč, ko je slavni Galilej bival v cerkvi, sém-tertja gibal. Ta mali slučaj je dal Galileju povod, da je jel misliti o nihalu in znašel teorijo o njegovem gibanju. Lestvenec ima še male svetilke, ki visé ž njega. Te so se hitreje gibale, oni počasi. Marsikdo pred Galilejem je že videl to gibanje, a on je prvi izumil teorijo. Stvar je kakor s Kolombovim jajcem. Viseči stolp v Pizi pa mu je dal povod, da je postavil zakone pada.

To stvar bi imel že zadnjič omeniti, a spomnil sem se je danes, ko sem bival ob Galilejevem grobu v cerkvi S. Croce v Florenciji.

Torej v Florenciji smo. Koliko zgodovinskih spominov: Medici, Savonarola; svetih mož: Antonin, Filip Nerij, pa tudi Magdalena Paciška.

Mesto leži v planjavi, ki je obdana z zmernim gorovjem. Odlikuje se z lepimi cerkvami in galerijami, kjer so nakopičeni izdelki velemod. Zatorej so že v davnih časih Florencijo imenovali italijanske Atene. Ko bi si hotel človek v Florenciji vse znamenitosti ogledati, moral bi ondi ostati par mesecev.

Med cerkvami se odlikuje posebno stolnica, ne toliko po notranjem, kakor bolj po zunanem. Od tal do vrha je obložena z dragim marmorjem, da je videti kakor marmornata gora. Ravno tako vonik, ki stoji za sé. Notri je čisto priprosta, vendar naredi prijeten vtis. Bilo je ravno na praznik povišanja sv. Križa. Imajo pa v stolnici velik del sv. Križa, ki je bil isti dan očitno in slovesno izpostavljen. Ljudij malo. Tudi tukaj je baptisterij, ki se posebno odlikuje po lepih bronastih vratih. Obiskal sem še cerkev sv. Lavrencija ter priporočil vse prijatelje njegovi priprošnji. Potem Maria Novella in samostan z največjim hodnikom v Florenciji, in še druge cerkve. Zlasti mi je omeniti v cerkvi „Annunziata“ neka slika Odrešenikova, katero cenijo na pol milijona frankov.

Izmed galerij sem obiskal ono v „Palazzo degli Uffici“. Ima dvaindvajset dvoran. Tu mi zastane peró, to se mora le videti. Vendar naj povém, kakšne misli so me obhajale, ko sem zapustil palačo. Najlepše stvari so cerkvene. Vzemi jih iz galerije, kaj je ona še potem? Samo razvrstitev mi ni všeč. Najlepši Kristus visi v najbolj profanni družbi. — Da, da, vera je navduševala umetnike, da so izumili tako divne podobe. Bili so pa ti umetniki tudi pobožni možje. Brez pobožnega srca ni ničesar. Naj bo slikar še tako izobražen v anatomiji, perspektivi, v koloriranju, če sam nima duha, ne bo ga mogel dati svoji sliki.

Pogledal sem še v Medicejsko palačo, v veličanske dvorane, in ves utrujen od vsestranskih vtisov šel sem domov.

Popoldne, ko se odpočijem, nekoliko ogledujem mesto, potem se pa odpeljem s parnim tramvajem v Quarachi. Kaj je to, Quarachi, ali „ad claras aquas“? — Menda je sedaj sedem let, kar se je sprožila v frančiškanskem redu velikanska misel, da bi se z nova pregledala in izdala dela doktorja serafinskega, sv. Bonaventure. Bili so v ta namen z Nemškega poklicani možje, možje velike učenosti, da bi se lotili tega dela. Med njimi kot prefekt podjetja P. Fidelis a fano.

Le-ti možje so se odpravili na pot v najimennitnejše knjižnice evropske, da bi našli rokopise Bonaventurovih del. Med tem časom se je pripravilo zanje primerno stanovanje blizu Florence, da bi bili popolnoma nemoteni, oproščeni vseh drugih opravil, ob enem pa, da bi bili blizu florentinskih knjižnic, katerih so se hoteli posluževati. Prvi prefekt je, žalibog, kmalu umrl. Sedanji se imenuje P. Ignacij. Sprémite me torej, častiti bralci, v Quarachi, prepričali se bodete, kaj se z božjo pomočjo v kratkem lahko zgodi.

Ravna je pot v Quarachi, ki leži na vzhodni strani Florence. Pelje skozi mnogotere vasi. Hlapon po njih brlizza, naj se ljudje umaknejo, da bi se kdo ne povozil. Ljudje se sicer umaknejo, vendar radovedno gledajo mimo se vozeče, zlasti ob nede-

gg. učitelj-em-poštenjakom in možakom — a to tudi vémo, da liberalci take šole le še toliko časa trpé, kakor je rekel profesor Sues, da se boóé zrušilo krščanstvo. Ko bi prej ne vedeli, povedal bi nam bil ta, povedati nemški učitelji na shodih, kaj hoóé liberalna stranka s šolo. In ravno radi tega šolske vprašanje ne boóé odstavljeno z dnevnega reda.

Kmetje, pozor pred zapeljivci!

Na torišči naših političnih neuspehov in na vzdušji naše nedostadne organizacije in discipline izcimila se je cela vrsta krivih prerokov, koja se živi ob tem, da neprestano podpihuje kmetstvo, prilizuje se mu na vse strani, češ, saj je brez napak in pomanjkljivosti. Gorje pa onemu, ki je tako pošten in vesten, da ne umeva vloge svetovalca in vodnika v tem pri ljudstvu, da bi mu prikrival hibe in nedostatke in se rajši v prahu valjal pred narodnim malikom in vsakim naročnikom časopisa, izhajajočega samo za to, da bega in zapeljuje kmetški ljud in v vsakem členu tega ali onega stanu vidi samo vzor moža in rodoljuba. Tacega odkritosrčnega, poštenega in vestnega moža, ki ne polaga svoje dolžnosti do ljudstva na lahko tehtnico in kara ondi, kjer bi se prilizovanje in dobrikanje moglo lahko nazivljati največji greh na narodu, preupijejo ti koristolovci in kruhoborci, nazivljaje ga kot sovražnika posamičnih stanov, zlasti kmetškega in delavskega.

Taktika teh kruhoborcev slična je na las počenjanju onih nekrščanskih oderuhov, ki na jedni strani hvalisajo kmeta in se mu laskajo, a na drugi strani imajo pa naperjeno proti njegovemu posestvu, ob koje ga preje ali pozneje gotovo pripravijo. Toda vzlic kriku teh zapeljivcev in zaslepljenosti zapeljanih ne smejo pravega rodoljuba in človekoljuba, poznaajočega edino prave pogoje narodne blaginje in posameznih stanov, strašiti upitje, psovke in strastne zabavljalice teh sebičnežev, kojih ničevost in nesramnost mi dobro poznamo, temveč možato in neustrašeno delati na to, da populimo ljuliko z narodnega polja. Géslo in vodilo vsakemu pravemu ljudskemu svetovalcu bodi: Prijatelj ali ne! Kar mi vest, resnica in poštenost velé, tega ne zamolčuj, ne prikrivaj, ako neóeš biti licemerec, in hoóeš li sveto služiti narodu in domovini!

Med narodom našim na Kranjskem, Štírskem in Goriškem postale so cele tolpe krivih prerokov, licemercev, ki zapeljujejo kmete slovenske na kriva pota, hlinijo se jim, motijo in begajo njih zdrav razum z glupimi pohlepniimi gésli ter jih razdvajajo s celim narodom, da bi takó iz kmetškega stanu nastala neka posebna vrsta napuhnjenih in domišljavih sebičnežev, kakor to vidimo na Češkem. Ti lizuni kmetškega stanu, recimo kar naravnost, so njegovi največji sovražniki, neprestano begajo kmeta s tem, da so vse postave le njemu v škodo, da vsi drugi stanovi in družbinske vrste mislijo samo na izkoriščenje kmeta in da konečno nobeden drug ni zmožen ljud zastopati, nego samo kmet, ter zago-

varjati njegove koristi. Koliko smo v zadnjih letih čuli in čitali teh otrobov in nesmislov, koliko pa videli s svojimi očmi podle odrtije na kmetškem ljudstvu!

Ponuja se li nekmet, razumnik duhovskega stanu — dasi duhovniki naši vsi pohajajo iz tega kmetškega stanu, ki je deblo in podloga našemu narodu in iz kojega pohaja skoro vsa vrsta slovenskih razumnikov — za poslanca v kmetških občinah, takoj ga odganjajo in pregovarjajo zapeljivci s krikom: Kmeta more zastopati samo kmet. Čudno! Vsi narodi, in tudi naši neprijatelji, pošiljajo in volijo v postavodajne zbore najzmožnejše in najzaslužnejše svoje može; tem izročajo svoje najvažnejše posle v državi, od kojih je zavisna blaginja vseh državljanov, čast, slava, razvoj in obstoj države. Samo pri nas moral bi se izročati najvažnejši urad bogvedi komu.

In dalje: ima li tisto neobičajno in razsežno izobraženje, pregled, skušenost in duhovitost državniško, koje treba postavodajalcu, pri nas že vsak načelnik kacega društva? V sličnem žalostnem pojavu tiči mnogo samoljubnosti, nezrelosti in tudi — gluposti. Ko bi bil narod naš na Kranjskem poslušal le take može, kmalu bi izgubili zmožnost za upravljanje svojih lastnih zadev, odstopiti in zapustiti bi morali deželni in državni zbor zmožnim in razumejšim neprijateljem, in s tem bi odstopili tudi s torišča narodnega poslovanja. Ni li to kratkovidnost?

Zapeljivci kmetškega ljudstva izumili so čudne in nove programe za kmete, na pr. posrednje volitve v postavodajne zastope, splošno volilno pravico, razkosavanje zemljišč. Programi se pač lahko kujejo, a težko izvajajo.

Kdor torej s takimi zmešnjavami zapeljuje ljud, ta ne pozna potreb njegovih, ne pozna sredstev v dosego koristnih zadev, v obče razodeva puhlo in prazno glavo in je politiški čvekač. Varujte se zapeljivcev, kmetje slovenski, in ne izločujte se iz naroda, kojemu ste glavni steber in podloga! Kdor ljudi sramoti, ta je kmalu osramoten. Vse vrste tvorijo narod in samo v in po narodu ostanejo kmetje naši: poštteni kmetje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. oktobra.

Notranje dežele.

Iz Trsta se poroča: Italijanske vojaške oblastni je tirjajo, naj se jim izroči zasačeni petardovec Domenico Sacco, ker mora meseca novembra nastopiti svojo vojaško službo, seveda v interesu irredente. Crispi gotovo sam ne žoli, da bi se pomnožila italijanska armada z nekaznovanimi zločinci.

„Deutsche Ztg.“ pravi, da se bo državni zbor letos jako pozno sešel. Deželni zbori bodo pričeli delovati 10. dan t. m. ter se bodo razšli sredi novembra. Predno bo sklican državni zbor, vršilo se bo posvetovanje stalnega kazenskega odseka. Gotovo je tedaj, da se na pričetek državnega zbora ne sme pred mesecem decembrom misliti.

„Der Tagesbote aus Mähren“ je poročal, da namerava knez Alojzij Liechtenstein skupno z baronom Helfertom v delegacijah vložiti predlog

o zopetni ustanovitvi papeževе posvetne oblasti. „Vaterland“ pravi, da je ta vest neosnovana. Vsi resni krogi so sicer prepričani o pravičnosti take tirjatve, ravno takó dobro pa tudi vedó, da bi bil vsak tak korak pri sedanjih razmerah popolnoma neuspešen.

Gališki deželni odbor je prosil nametništvo, naj izprosi v pomoč revnemu kmetškemu prebivalstvu vladno podporo 900.000 gl. iz državnega zaklada, in sicer 300.000 gl. nevratljivih in 600.000 gl. kot neobrestno posojilo, ki se bo povrnilo v šestih letih. Ob enem naj se dovoli prispevek za cestne stavbe v okrajih, kjer preti lakota, in naj se počaka z iztirjevanjem davkov. Več občin je prosilo za odpis davkov.

Ogerski državni zbor bo imel prvo sejo dne 12. oktobra. Skrajna levica namerava takoj prvi dan sprožiti zadevo zaradi črnorumenе zastave, ter pozivlje svoje pristaše, naj se kolikor mogoče mnogobrojno vdeležé te prve seje.

Vest o odstopu ogerskega ministra barona Orczyja je neresnična, ker nima Orczy v to nobenega povoda niti v službenem niti v zdravstvenem oziru.

Vnanje države.

Črnogorski knez Nikita je dne 29. septembra sprejel novega turškega poslanika Tefrika beja v slovesni avdijenci. Po izročitvi poverilnega pisma je Tefrik bej prestolonasledniku izročil bogata darila, katera mu je sultan poslal povodom njegove proglašene polnoletnosti.

Izid srbskih volitev v skupščino je za liberalno stranko nepovoljnější, kakor se je to pričakovalo. Malomarnost njena je zakrivila, da je prodrlo le 15 liberalnih nasproti 102 radikalnim kandidatom. — Ako ne bo neljubih dogodkov, zginito bo kmalu z dnevnega reda „kraljičino vprašanje“; treba je v to le vladi postopati enako proti Nataliji kakor Milanu. Ko bi pa hotel bivši kralj občevanje mej materjo in Aleksandrom siloma pretrgati, potem bi se ta zadeva poostrena zopet pokazala na političnem obzorji in bi morda imela celó resne posledice. Po dosedanjih poročilih se tega ni ravno treba bati, kajti vlada bo skušala na vsak način preprečiti, da se ne bo prepri med kraljevima zakonskima nadaljeval na srbskih tleh, kralj Milan pa se je nasproti izdajatelju „Karlsbader Ztg.“ izjavil, da je vest o njegovem povratku v Belgrad neosnovana. Danes je bajé zapustil Karlove Vre ter se obrnil v Švico, od kodar bo šel v Pariz.

„Ag. Balcanique“ javlja: Pogodba mej bolgarsko vlado in ameriško družbo zaradi posojila petindvajsetih milijonov se je razrušila. Družba ni plačala celega posojila v določeni dóbi, marveč le prvi obrok v znesku petih milijonov, zahtevala je pa vzlic temu vse bolgarske zaveznice za protijamstvo. Na ta način se je razdrlo sklenjeno posojilo.

Ruski car bo prišel v Berlin, predno bo cesar Viljem odpotoval v Atene. Iz Kodanja se javlja, da se bo car dne 8. oktobra ob 3. uri popoldne pripeljal v Berlin. Ostal je toliko časa na Danskem, ker je hotel prej pozdraviti princa Waleskega, ki je predčera došel v Kodanj. „Daily News“ pravi, da bo 50.000 vojakov stražilo rusko železnico od nemške meje do Peterburga, ko se bo iz Berlina vračal domov. Ubogi car, ki potrebuje cele armade, da si v lastni deželi zavaruje življenje! — „Ruski Kurjer“ je po ukazu ministerstva notranjih zadev na šest mesecev prenehal izhajati.

Nemškemu državnemu kancelerju došlo poročilo državnega komisarja v vzhodnji Afriki, stotnika Wissmann-a, z dné 29. avgusta potrjuje, da so prebivalci vasi Mlanglotine izročili zloglasnega sužnje-

ljah, ko imajo čas. To ti je bil špalir zlasti zvečer, ko smo se nazaj peljali. Prideva pred ustav, kate-rega označuje edino le podoba sv. Bonaventure. Vrata se nama odpró in sredi obširnega vrta stoji hiša v eno nadstropje. Brat nam zakliče: „Dobro došli!“ in naju pelje naravnost pred prefekta. Ko stopiva v sobo, vidiva moža v naslanjači pred obširno pisalno mizo sedečega, med knjigami, vezanimi v belo usnje. Ljubezljivo naju sprejme in takoj se ponudi voditi naju po vseh prostorih. Najprej v tiskarno. Hiša ni ravno velika, vendar tako modro vrejena, da je na malem prostoru mnogo spravljenega pod streho. Tako n. pr. so stavci v hodniku (Kreuzgang), ki je s steklom zapažen. Imajo prav obilno primerne luči. Za tisek je en sam, vendar lep in prav zanesljiv stroj. Imajo tudi veliko hidravlično tiskalnico. Tiskarji in stavci so svetni ljudje, plačani; vendar je faktor tiskarne brat, ki stvar dobro ume.

Pa to je le vnanja stvar; važnejša in bolj zanimiva je notranja. Možeje so si namreč stavili za-dačo, pregledati vse rokopise Bonaventurovih del, in po najstarejših, torej najzanesljivejših, prirediti izdajo. Dela cerkvenih učencov so se namreč od začetka prepisavala, tiska še ni bilo. Čim večkrat se pa ena stvar prepiše, tem več napak se vrine. In taka je bila tudi z deli sv. Bonaventure. Tudi so se našli traktati, ki še niso bili doslej natisnjeni. Kako težavno da je bilo to delo, spoznam še le

zdaj, ko sem videl razne rokopise, katere more brati le vaje človek. Da so pa le-ti učenjaki vestno delali, priča to, ker so n. pr. za četrti zvezek pregledali celih 40.000 variantov. To ni šala. Izšli so dosedaj štírtje zvezki v primerni obliki in na jako trdnem papirji. Koliko jih je došlo na Krausko, ne véim; vendar bi bilo želeti, da si to novo izdajo preskrbi vsaka večja knjižnica.

V Quarachu se tiska tudi redovni list „Acta Ordinis“, kateri je že večkrat navedla „Zgodnja Danica“. Tiskajo se pa tudi druge knjige, zlasti od redovnih pisateljev. — Prav prijetni so bili pogovori z učenim možem, vendar čas je bil kratko odmerjen in nisva hotela gospoda dalje motiti v njegovem delu. Zahvaljevaje se mu za prijazna pojasnila odpeljeva se v Florencijo nazaj. Drugo jutro naprej; kam? — pové naslednje pismo. Dotlé z Bogom!

V Florenciji, 15. septembra.

P. H.

Pripovedke za narod.

Spisal Lev Tolstoj; prevél M. V.

Česa treba človeku, da živi?

XI.

Semen in Matrena sta vspoznala, koga sta oblekla in nahranila in kdo je živel ž njima. Zaplakala sta od straha in radosti in angelj nadaljuje:

„Ostal sem sam na polji in gol. Popreje nisem poznal človeških potreb, poznal nisem niti hlada niti glada in sem postal človek. Bil sem gladen, zeblo me je, a nisem vedel, kaj bi storil. Kar zagledam: v polji stoji cerkvice za Boga izdelana, šel sem k božji cerkvi, hotel sem se v njej ukriti. Cerkev je bila zaprta s ključavnico, ni bilo možno vanjo. In sédel sem za cerkvico, da bi se ukrl vetrom. Prišel je večer, čedalje gladnejši sem bil in čedalje bolj me je zeblo, in zbolel sem ves. Potem slišim, da gré človek po poti, nese čevlje, s samim seboj govori. In videl sem v prvo smrtno lice človeško, odkar sem postal človek in strahovito mi je bilo to lice, odvrnil sem se od njega. In slišim, da ta človek govori s samim seboj o tem, kako bo na zimo svoje telo od mraza prikril, kako ženo in deco preredit. In pomislil sem: Jaz ginem od hlada in glada, a evo gré človek razmišljajoč le o tem, kako bi sebe in ženo s kozuhom odél in s kruhom preredit. In meni ne more pomoči. Človek me je zagledal, namrštil se, postal še strahovitejši in je prošel mimo. Jaz pa sem zdvajal. V drugič zaslišim, človek gré nazaj. Ozrl sem se in nisem poznal prejšnjega človeka; preje je bila na njegovem obližji smrt, a sedaj je oživel in na njegovem obližji vspoznal sem Boga. Stopil je k meni, oblekel me, vzel seboj in me povél k sebi v dom. Prišedšima v dom njegov, prišla nama je naproti ženska ter jela govoriti. Ženska je bila še strašnejša od

tržca Selima, katerega je dal zaradi ropanja ljudij obesiti. Število prebivalcev v Bagamoy-u se je zopet pomnožilo na 5000. Došla je tja karavana tisoč ljudij s slonokostjo. Vodja vstajnih Arabcev, Buširi, jo je napadal, toda je bil odbit. V podvrženih afriških pokrajinah se nobeden več ne upa prodajati in izvažati sužnjev; šest oseb je bilo zaradi človeškega ropa že obešenih ali ustreljenih; poleg tega pa zamorci dobro vedo, da jih čakajo ostre kazni, ko ne bi izročili Arabcev, katerim so dokazana taka hudodelstva. Reči se sme, da se je v tem oziru storilo vse, kar je bilo v človeški moči. Blokada je prenehala s prvim dnem oktobra, vendar bodo pa imele angleške in nemške ladije tudi v bodoče pravico gledé preiskovanja sumnih ladij. Semnji s sužnji se bodo, tako se vsaj upa, v Pembu in Zanzibaru za vedno zaprli; vrhu tega se pa temeljitejša pomoč še pričakuje od sklepov bodoče bruseljske konference gledé kupčevanja s sužnji. — Državni zbor se bo najbrže koncem januarja zatvoril, volitve se bodo vršile začetkom marecja in spomladno zasedanje pričelo meseca aprila. Nedvojno je, da bodo sedanjemu državnemu zboru došle nove vojaške tirjatve, o katerih višini pa dosedaj ni še ničesa znanega. — Dogodke v Belemgradu berlinski vladni krogi z veliko pozornostjo zasledujejo. Splošno se sodi, da je nadaljni razvoj položaja bolj odvisen od postopanja regentov, nego pa kraljice. Berlinsko časopisje poroča o belgrajskih dogodkih, ne da bi izrekalo o njih sodbo. „Nordd. Allg. Ztg.“ pravi v svojem političnem pregledu, da vidno kaže ravnanje regentstva dobro voljo gledé pravičnega postopanja; „National-Zeitung“ pa meni, da hiti Srbija nasproti krizi, ki je najpomenljivejša izmed vseh izza njenega obstanka.

Francoski minister Constans je včeraj v Toulouse odpotoval. Govori se, da namerava več boulangistov z „generalom“ pretrgati zvezo; mej temi se imenuje tudi Naquet. „Estafette“, glasilo Ferryjevo, trdi, da slednji ne bo v nobenem okraji kandidoval.

Veliki londonski štrajki imajo to dobro posledico, da so se **angleški** krogi, ki so se dosedaj jako malo brigali za socialna vprašanja, vendar začeli zanje zanimati. Visoki cerkveni in posvetni dostojanstveniki so kot ustanovniki pristopili k znanimu „narodnemu društvu“, kateremu namen je znižanje delavskih ur. V kratkem se bodo po vseh večjih mestih vršila posvetovanja, da se vzbudi večje zanimanje za to zadevo.

Kakor trdi „Capitan Fracassa“, sklenila se je mej **Italijo** in Etijopijo prva pogodba že v Monzi, in sicer priznava ta vse italijanske posesti v Afriki; gledé druge pa, ki bo vrejevala vzajemne trgovinske zadeve, vršé se sedaj obravnave mej Crispijem in abesinskimi pooblaščenici. — Kakó rogovili vstajna Italija zoper papeštvo in cerkev, kaže tudi nastopno kratko poročilo: Odslej smejo otroke v rimskih občinskih šolah le tedaj učitelji poučevati v verou, če to poprej pismeno dovolijo stariši.

Izvirni dopisi.

Iz zatiškega okraja, 30. septembra. (Žalostne razmere.) Jesen je nastopila urnih nog, kakor bi se jej kam mudilo, ali kakor bi jej ne bilo vse povšeč. Letošnja jesen bo res mnogim pri nas nevesel in žalostna. Pridelali smo malo in še to nima pravega teka; skrbi nas pomlad, kaj bomo sejali, nekatere že zima, kaj bodo jedli. Koder je še toča pobila, je revščina velika. Krompir je pognil, ajdo

moža: mrtvašk duh jej je šel iz ust in jaz nisem mogel dahnuti od smrada smrtnega. Hotela me je izgnati na mraz in jaz sem vspoznal, da umrje, ako me izžene. Potem jej je mož pripominjal o Bogu. In ženska se je kmalu promenila. Ko nama je dala pa južinati, zroč ná-me, ozrl sem se na-njo — v njej ni bilo več smrti, bila je živa in jaz sem v njej vspoznal Boga.

Vspomnil sem se prve besede božje: „Uznaš, kaj je v ljudeh“. Uznal sem, da je v ljudeh ljubezen. Obradoval sem se, da mi je Bog začel odkrivati to, kar mi je bil obljubil, in nasmehnil sem se v prvo. No, vsega še nisem mogel uznati. Pojmiti nisem mogel: kaj ni dano ljudem in kaj ljudem treba, da živé.

Jel sem živeti pri vama in sem prožil leto; prišel je človek naročat čevlje — take, da bi se jedno leto nosili, ne trgali, ne krivili se. Ozrl sem se nanj in za pleči njegovimi zagledal tovariša svojega, smrtnega angelja. Nihče nego jaz ni videl tega angelja, no jaz sem ga poznal in vedel, da bo izpihnil dušo bogatinovo, predno zatone solnce. Mislil sem si: „Človek se oskrbljuje za vse leto, a ne vé, da ne bode živel do večera. In vspomnil sem se druge besede božje: Uznaš, kaj ljudem ni dano.“

Kaj je v ljudeh, vedel sem že. Sedaj sem uznal, kaj ljudem ni dano. Ljudem ni dano vedeti, česa jim treba za svoje telo. In nasmehnil sem se

je vzela slana, vino je spridil palež in druge reči rja, sadja je bilo malo in še to nič ne potrpi, kar v rokah zgine. Za denar bo huda letos, prav za kaj ga ni vzeti, troškov je pa zmiraj več.

Vse tisto, kar je povedal „Slovenec“ o propadu kmetijstva, je resnica, a kako si naj pomagamo? Te razvade so kakor povodenj, jih ne ustavi nobena reč. Večkrat sem prigovarjal sosedom, da bi se zedinili in vzdignili zoper eno in drugo teh razvad, pa nimajo poguma, ali pa ne spoznajo potrebe, ali bolj prav rečeno, ne spoznajo, od kod poguba izvira in kako bi se dala ustaviti.

Pišite nam tudi, kako naj se branimo, če ne, nas kmalu več ne bo.

Pri vsem tem, da slabo kaže, so nekateri mladi ljudje še vedno čez mero veseli in razposajeni. Kar čez teden zaslužijo, to v nedeljo poženo brez potrebe. Varčnost med to mladino je čisto neznanja reč. Marsikateri bi si lahko na teden prihranil gol-dinar in še več, pa si ga še na leto ne prihrani in za obleko morajo še stariši skrbeti.

Zraven pijančevanja je tepež tako prišel v navado, da se že komaj več kdo zmeni za to, če so se tu ali tam mladeniči stopili, češ, saj je taka navada med nami.

Lepa pač ni taka navada in zraven tega še precéj draga. Ker se trezni mladeniči ne tepó, je treba najprej veliko pijače, najbolje stori žganje. Kedar so se že zadosti napili, začno se kregati in prepirati in nazadnje pride tepež. Obleka — draga kakor je dandanes — je vsa raztrgana in razrezana, dostikrat razbijejo pohištveno opravo še drugim ljudem. Potem pride zdravnik in zdravila, na to pridejo tožbe in povračila, vmes pridejo različne komisije itd.

Tako so uganili pri nas pametni možje, da vsak večji tepež pride na okroglih 200 gld. stati. In kdo jih mora plačati? Razgrajalec ne. Nimajo navadno nič, ker vse sproti zapravijo. Stariši njihovi so sploh ravno tako zanikrni, in ne povejo nič in tako pride nazadnje vsa sitnost, sramota in škoda na poštene ljudi v občini, ki morajo molčé take krivice prenašati.

Kadar vidijo stari možjé korakati komisijo k tepenemu mladeniču, vselej z glavo zmajujejo o nepotrebnih troških.

Vse to bi se dalo lahko in urno zabraniti; a tisti, ki imajo moč, nočejo, tisti, ki bi radi, pa ne morejo. In tako bo šlo naprej, kakor je šlo doslej, če ne pride kak previden mož, da se potegne za nas.

Ker se snide te dni deželni zbor, mogel bi nam kaj pomoči, če bi le imeli gospodje malo dobre volje tudi za nas revne kmete. Mi ne terjamo denarja v podporo, ne prosimo za gledališče, ne za vodovode, ne za bolnišnice in norišnice, ne za klavnice in posilnice itd., vse to le imejte v Ljubljani, ker kmetje si še misliti ne upamo, kar gospóda v mestu zložno uživa.

To, kar mi prosimo, bi ne stalo nič razun

v drugo. Obradoval sem se, ker sem videl tovariša angelja in temu, ker mi je Bog odkril drugo besedo.

No, vsega nisem mogel umeti. Umeti nisem še mogel, česa treba ljudem, da živé. Živel sem in čakal, kdaj mi Bog odkrije poslednjo besedo. Šesto leto pa sta prišli deklici, dvojčka, z žensko. Deklici sem poznal in uznal, kako sta ostali živi ti deklici. Uznal sem in pomislil: „Mati je prosila za otroka, verjel sem jej — mislil, da brez otca, matere otrokoma ni možno prožiti, a tuja ženska ja je oddojila, odredila“. Ko pa se je ženski milo storilo tujih sirot in ko je zaplakala, uzrl sem v njej živega Boga in umel, česa ljudem treba, da živé. In uznal sem, da mi je Bog odkril poslednjo besedo ter mi oprostil. Nasmehnil sem se v tretje.“

XII.

Telo angeljevo se je obnažilo, odel se je ves s svitom, da ni bilo možno z očmi gledati vanj in izpregovoril je gromko, kakor glas ne bi šel iz njega, temveč iz neba. In angelj je rekel:

„Uznal sem, da vsakemu človeku treba ne skrbi zá-se, marveč ljubezni, da živi.“

Ni bilo dano vedeti materi, kaj je njenima otrokoma potrebnega za življenje. Ni bilo dano vedeti bogatinu, česa njemu samemu treba. In ni dano vedeti nobenemu človeku: ali mu treba čevljev za živega ali pa bosovnike na večer za mrtvega.

Ostal sem živ, ko sem bil človek, ne zategadel,

trdne, dobre volje, in če še te nismo vredni od strani visokih krogov, potem —

Ker ste Vi, gospod vrednik, ob enem naš poslanec in naš rojak in veste, kje nas čevljev najbolj žuli, in tudi sprevidite, da nam je pomoči potreba, zanašamo se na Vas in Vaša gospoda tovariša, da se enkrat izdatno tudi nas kmetov spomnite v prej povedanem smislu.

Ako dovolite, Vam hočem še nekoliko naših težav v prihodnjem listu razložiti, da jih o priliki uporabite.*)

*) Prosimo. Op. vred.

Dnevne novice.

(Deželni zbor kranjski) se bode sošel dne 10. oktobra ob 11. uri dopoldne. Pred zborovim pričetkom bode ob 10. uri v tukajšnji stolni cerkvi slovesna sv. maša.

(Nepoklicano hujskanje.) V občini Poddragi na Vipavskem že dlje časa nekaj vré. Nekateri pretó, da bode vsa občina prestopila h grški nezjedinjeni cerkvi. Vzrok temu je bajé ta, ker se ni še uslišala večletna prošnja, da bi se odcepili od šentvidskega vikarijata in dobili samostojno duhovnijo. Poddražani imajo svojega duhovnika, vendar morajo še nekaj bere dajati šentvidskemu vikarju ter svoj del donašati za popravila tamošnje cerkve. To je faktum. — Kakor izvemo iz zanesljivega vira, vršé se že dlje časa dotične obravnave med kompetentno duhovsko in deželno gosposko, da bi se stvar konečno vravnala. Nekateri pa nočejo počakati postavne določbe, marveč hujskajo tamošnje prebivalstvo ter naznanjajo svetu, da bode staro in mlado prestopilo v pravoslavje. In teh glasilo je sedaj „Slov. Narod“. V telegramih, domačih novicah, podlistku in dopisu pripoveduje ta slovensko-katoliški (?) list, da se je izrekla vsa občina pri vipavskem dekanu, da odstopi od katoliške vere, da je romala posebna deputacija v Karlovec k pravoslavnemu biskupu itd. Kar pa „Slov. Narod“ čenčá v včerajšnjem dopisu iz Poddrage, presega že vse meje dostojnosti. Dopisnik pravi, „da tiči glavni in prvi vzrok v besedah sv. Pavla: „quorum deus venter est.“ Tudi čenčá o „simoniji“, češ, „da je šentvidski vikarijat mašo in blagoslove prodajal“. Bilo bi smešno, da ni zlobno. Prepričani smo, da je Poddražanom vera njih prednikov vedno še sveta in draga in da je nepoklicano hujskanje jako neumestno. „Sl. Nar.“ pa čestitamo, da je zopet pokazal svoje „konjsko kopito“ in da se malone v vseh vprašanjih strinja z nemško-židovskimi listi, kakor priča tudi včerajšnji uvodni članek.

(Hrvatski sabor) je imel včeraj prvo sejo; prišlo je petdeset poslancev. Služabnik saborski je razdelil med poslance poročilo regnikolarne deputacije. Predsednik Mirko Hrvat se je spomnil najprvo smrti kraljeviča Rudolfa, dalje umrlih poslancev: patrijarhá Angjelića, ministra Bedekovica, škofa Hranilovića, Kasumovića in Turkalja. Konečno je predsednik določil prihodnjo sejo na dan 10. okto-

ker sem oskrbel samega sebe, temveč zategadel, ker je bila ljubezen v človeku prišlecu in v njegovej ženi, in ker sta se me usmilila in me ljubila. Siroti sta ostali živi ne zategadel, ker so ja oskrbeli, marveč zategadel, ker je bila ljubezen v srei tuje ženske in se ja je ona usmilila, začela ja ljubiti. In vsi ljudje živé ne zategadel, ker same sebe oskrbujejo, marveč zato, ker je v ljudeh ljubezen.

Vedel sem i preje, da je Bog dal ljudem življenje in da hoče, da živé; sedaj sem razumel i drugo.

Razumel sem, da Bog ni hotel, da bi ljudje živeli vsak zá-se in zato jim ni odkril tega, kaj vsakemu zá-se treba, temveč da je hotel, da bi živeli skupaj, in zato jim je razkril to, kar jim treba vsem zá-se in za vse.

Razumel sem, da se ljudem le dozdeva, da živé o skrbi zá-se, živi pa so le po jedinej ljubezni. Kdor je v ljubezni, ta je v Bogu in Bog v njem, ker je Bog ljubezen.“

In angelj je zapel Bogu slavo in od njegovega glasa zatresla se je soba. In strop se je razdvojil, vzdignil se je ognjen stolp od zemlje pa do neba. Semen, žena in otroci so popadali na zemljo. Angelju so vzrastla na plečih krila in vzdignil se je k nebu.

Ko se je Semen zavedel, bila je soba kakor preje in v izbi nikogar, razven družine.

bra. Poslanec dr. Frank opomni, da je to prekratek čas, v katerem bi mogli poslanci, ki niso člani regnikolarne deputacije, proučiti ogromno gradivo. Večina je vsprejela predlog predsednikov.

(Umrli) je včeraj dopoldne v bolnišnici šestosolec na tukajšnji gimnaziji, Nikolaj Burger iz Imovice pri Brdu. Pogreb bo jutri popoldne ob 4. uri.

(Šolska slavnost.) Dne 4. oktobra bode blagoslovljeno novo šolsko poslopje 1. mestne peterorazredne deške ljudske šole v Poljskih ulicah po temle vspeodu: Ob 10. uri dopoldne v novi cerkvi S. J. sv. maša. 2. Ob 11. uri cerkveno blagoslovljenje novega šolskega poslopja. 3. Učenci in učiteljstvo zberó se v telovadnici, kjer jim p. n. gosp. mestni župan izroči novo šolsko poslopje.

(S Šenturske gore), 29. septembra: Več kot štirideset let se že pečam s prirodnoznanstvom; prepotoval sem lepo domovino našo na več strani, oblezel mnogo naših krasnih planin, a ne spominjam se, da bi bil v tem času kje zapazil kurico ali črni teloh (Helleborus altifolius; Hayne) razcvetelo, kar se mi je minoli četrtek posrečilo. Ko sem namreč imenovan dan nad Vašekom, v okolici cerkve posvečene sv. Lenartu, iskal ter nabiral raznih prirodoslovnih stvari, najdem poleg pota pod grmom celó kurico v bujnem cvetu, ki jo, seveda ves razveseljen poberem, jo sedaj sušim, da jo bom imel za spomin te redke prikazni v prirodi. — Sedaj pa še par besed o latinskem imenu „Helleborus altifolius“ te rastline, koje smo doslej v vseh botaniških knjigah čitali opisano le z imenom „Helleborus niger“ (L). Nekateri izmed sedanjih botanikov trdijo, da naša bela kurica ali črni teloh ni H. niger, marveč H. altifolius; pravijo: Helleborus niger raste le po severnih planinah tirolskih in sega do predgorja snežnikovega na Dolenjem Avstrijskem, ko se Helleborus altifolius bolj v južnih krajih, v Lombardiji, na Beneškem, na južnem Tirolskem in Kranjskem nahaja. Hayne je bojda prvi zapazil razliko med njima, ki je taka-le: Listi dlanastega lista H. altifolius-a so narobe sulčasti in bledivišnjevozelenkasti, v sprednji tretjini ob krajeih stogo-zobčasti z navzdolž nekoliko zavihanimi špicami; pri H. niger pa so dlanastega lista listki betičasti in temno-travnatozeleni, v sprednjem koncu naglo razširjeni, z mehkiimi, upogljivimi, na spredaj zavihanimi nepravilnimi zobki ob krajeih. Tudi so pri H. altif. listni receljni rudeče-pikasti. Razun družih malenkostij bi bila to poglobita razlika mej tema dvema rastlinama, na kar botaniki prej niso bili tako opazljivi.

(V vojaške šole), iz katerih se pri pešpolkih nadomeščajo častniki, oglasilo se je letos 810 sposobnih prosilcev; vsprejetih je 709. V vseh dvanajstih šolah je 2200 učencev. V konjiško vojaško šolo v moravski Belicerkvi se je oglasilo 51 učencev; vsprejeti so vsi, ker je bilo več prostorov praznih.

(Slovanstvo ve svých zpevech.) Kakor smo nedavno omenili, vrnil se je pred kratkim izdajatelj imenovanega dela, Ludovik Kuba v Podčrbradeh na Češkem, z daljšega potovanja po Koroškem, Štajerskem in Hrvaškem, kjer je nabiral narodne pesmi z napevi. Slovenske pesmi bodo izšle v osmih zvezkih po 40 kr., vsa zbirka slovenskih pesmi stoji 3 gold. 20 kr. Danes smo prejeli od izdajatelja V. zvezek te zbirke, ki obsega 13 pesmi na trdnem papirji s češkim in slovenskim tekstom, harmonizovanih za klavir.

(Umrlo) je v Ljubljani od 22. do 28. septembra 9 oseb, in sicer 3 moškega in 6 ženskega spola, med temi v deželni bolnišnici 5. Rojenih je bilo ravno v tem času 18 otrok, in sicer 11 moškega in 7 ženskega spola.

Raznoterosti.

— Revščina na Dunaji. Peluuraadni dopisnik dunajskega magistrata javlja, da se mora po uradnih poizvedbah izmed 8200 šolskih otrok v okraji Alsergrund-u imenovati tritisoč revnih. Tisoč jih nima obuval, zaradi tega mnogo otrok zanemarija šolski obisk.

— Škof Freppel, znani zagovornik katoliške cerkve v francoski zbornici, je pri zadnjih volitvah v Brestu sijajno zmagal. Kakó zaupa narod temu plemenitemu cerkvenemu knezu, kaže izid volitve. Škof je dobil 11.506, njegov republikanski nasprotnik pa celih 47 glasov.

— Emin paša. „Mouv. Geogr.“, glasilo bruseljske vlade za Kongo, pravi v svoji zadnji številki, da bo Emin paša ostal ob zgornjem Nilu. Stanley-a je spremil do Albertovega jezera, potem pa se je

zvest prevzetemu nalogu povrnil v interesu civilizacije v svojo deželo. Vsak dan ga pričakujejo v Mombas ob vzhodnjem nabrežji.

— Dragocen krompir. Več ogerskih veleposestnikov je vprašalo dunajsko „Landwirtschaftliche Zeitung“, ali bi se izplačalo pošiljati krompir v vroče kraje, kjer zaradi velike vročine ne rodi. Odgovor pravi, da krompir jako dobro prenaša prevažanje, ter potem nadaljuje: „Mogoče bo zanimalo gospode vprašatelje izvedeti, da pridelovalci čaja v Assamu, angleški Indiji ob Brahmaputri, dobivajo krompir od himalajskega gorovja, odkoder ga domačinci prinašajo po dolgi večdnevni poti na plečih, in da se plačuje 36¼ klgr. krompirja z 21 gld.

— Židovsko posvečevanje praznikov. Poročilo o sejm v Norimbergu z dne 26. septembra t. l. slove: V prvih treh dneh se je prodalo 7000 bal hmelnja, danes v četrtek pa je došlo zaradi židovskih praznikov le 200 bal na trg. Poročilo z dne 27. septembra pa se glasi: Trgovina s hmeljem zaradi židovskih praznikov še vedno počiva. Došlo je komaj 100 bal v promet. — Iz tega je razvidno, da je večina trgovine s hmeljem v židovskih rokah, drugič pa, da židje strogo posvečujejo svoje praznike. Sram mora biti kristijane, da se dajo od krivonosih kulturonošcev sramotiti gledé božje zapovedi „Posvečuj praznik!“

— Nesrečna družina. Profesor Robert Sanse, nastavljen na Richelieu-gimnaziji v Odesi, je dobil od svojega ravnatelja naznanilo, da je odpuščen, ker je rodem Nemec (Avstrijec). To ga je takó razburilo, da se je ustrelil. Ženi njegovi se je vsled tega pamet zmešala, prerežala je svojim trem otrokom vratove, potem pa je skočila s četrtega nadstropja na ulico, kjer je z razbitimi udi obležala.

Telegrami.

Dunaj, 1. oktobra. Cesar je z velikim vojvodom Ferdinandom Toskanskim in princem Leopoldom iz Gödöllö-ja došel.

Lviv, 1. oktobra. Z javnimi darovi sezidana grško-katoliška cerkev v Monasterzyski se je včeraj nenadoma podrla.

Belgrad, 1. oktobra. Včeraj se ni posrečilo pregovoriti kraljico, da bi se zavezala gledé začasnega bivanja v deželi; zaradi tega se je tudi njen sestanek s kraljem odložil. Obravnave se nadaljujejo ter je upanje, da bodo imele dovoljen uspeh, od katerega je tudi sestanek s kraljem odvisen.

Štuttgart, 2. oktobra. Včeraj dopoldne je blizu Stuttgarta osoben vlak trčil ob stroj, ki je skočil z natirja. Trije osobni vozovi so razbiti, sedem oseb mrtvih, blizu petdeset ranjenih.

Zanzibar, 1. oktobr. Blokada ob vzhodnjeafriškem nabrežji je danes prenehala.

Umrli so:

29. septembra. Jožefa Burjak, kajzarjeva hči, 7 mesecev, Hauptmanca 9, jetika. — Magdalena Sartori, ključarjeva hči, 3 mes., sv. Petra cesta 53, božjast.

1. oktobra. Bogdan Svetek, železniškega uradnika sin, 4 mes., Nove ulice 5, želodčni in črevesni katar.

V bolnišnici:

30. sept. Jožef Mali, kajzar, 62 let, pljučni emphysem.

Tuji.

27. septembra.

Pri **Maticu**: Rauschburg, Wagner, Königsberg, Bohatsch, Pavlin, Weber in Schiffrer, trgovci, z Dunaja. — Schink, veleposestnik, iz Zagorja.

Pri **Stonu**: Dillinger in Mautner, trgovca, z Dunaja. — Bernot iz Jilčina.

Pri **Južnem kolodvoru**: Gagman iz Gradea. — Maurer iz Pulja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	726.4	7.4	sl. svzh.	oblačno	
12. u. pop.	729.2	11.8	sl. jzap.	dež	27.30
9. u. zveč.	729.9	9.2	"	"	dež

Srednja temperatura 9.5° za 4.5° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)
2. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 75 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	84 " 60 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 30 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 65 "
Akcie avstr.-og.ške banke	923 " "
Kreditne akcije	306 " "
London	119 " 80 "
Srebro	" " "
Francoski napoleonid.	9 " 48 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemške marke	58 " 47 1/2 "

Tržne cene v Ljubljani

dné 2. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 66	Špeh povojen, kgr.	— 70
Rež,	5 —	Surovo maslo,	— 78
Ječmen,	4 33	Jajce, jedno	— 3
Oves,	3 —	Mleko, liter	— 8
Ajda,	5 —	Goveje meso, kgr.	— 56
Proso,	4 66	Telečje	— 58
Koruza,	5 —	Svinjsko	— 60
Krompir,	2 57	Kostrunovo	— 34
Leča,	12 —	Pisaneč	— 40
Grah,	13 —	Golob	— 18
Fižol,	10 50	Seno, 100 kgr.	2 23
Maslo, kgr.	— 90	Slama,	2 23
Mast,	— 70	Drva trda, 4 mtr.	6 70
Špeh svež,	— 60	" mehka, " "	4 25

Za manufakturne trgovce in zasebnike.

Izvrstne češke tkanine

znane tvrdke

Vilj. Markl, Wamberg (Češko).

Struks (bombažno blago) za moške obleke, najlepši obrazi.
Barbant, v vseh barvah, dobre vrste.
Kanafasse (posteljno blago), razne vrste, najlepši vzorci, dobre vrste.
Oksford za srajce in ženska krila, lepi vzorci, dobre vrste.
Grizett za ženske in otroške obleke, izvrstno in trpežno blago. (10—3)

Uzorci gratis in franko. — Pošilja se proti povzetju.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnečev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

sa Franciškanško cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so **oljnatе barve v pločevinastih pušicah** (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneči najfineje naribane in bolše nego vse te vrste v prodajalnah. (15)

Cenike na zahtevanje.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
opatiije Soulac (Gironde).

Dom MAGUELONNE, pripor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepčuje in popolno ozdravi celjusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. čitateljem, opozorjé na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrdba **SEQUIN** Bordeaux

(Francija)
Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav. (7)

Kovertе s firmo

Katoliška Tiskarna

po nižje ceni.

